

FEJÉRMEGYEI

NAPLÓ

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-ter 1.

Egyes szám: hétköznap 2 f. Vasárnap 4 f.

Ezenfajta árk		Vidéken:	
Helyben:			
1 óra	60 f.	1 óra	1 K.
1 évre	1 K 80 f.	1 évre	3 K.
1 évre	3 K 60 f.	1 évre	6 K.
1 évre	7 K 20 f.	1 évre	12 K.

Felios szerkesztő és lapfajdos: Baranyay Lajos.

Egy kalandor

pártnak köszönhető, hogy Olaszország lángbaborult, s hogy esetleg vele is fel kell vennünk a küzdelmet a világháborút a kék ég alá is ki kell terjesztenünk. Ez a kalandorpárt antant pénzen és ígéreteken meghívva vérben akar fűródni, az olasz nép verét akarja patakban látni, hogy titkos törekvései sikerüljenek. Ezt a kalandor pártot teljes joggal szabadkőműves pártnak is nevezhetjük, mert mindazt, ami most a csizmafél-szígezen történik, szabadkőműves korifeusok szíjtják és tűzelik. A véres utcai tüntetések, a nem inténdék idegenek brutális üldözése és nyomorítása az ő kezük munkája. A hárompontos titkos világszövetsége a béke boldog éveiben a nagy humanizmus gyalázatosan hamis cégére alatt vakoltak nemzetközi alapon. Ingyen tej, s más hasonló jócselekedet báránybőre alatt ámitották a könnyen beugró embereket, s titkos üzletük, sajnos gyakran sikerült. Vakondtermesztői munkájukkal elérték azt, hogy nem egyszer az iskolázott, okosnak mondott ember is az önzetlen becsületesség és az altruizmus apostolait látta bennük.

A háború azonban ugyan-csak kilógatta a lólabukat. Minden hadviselő államban, de különösen nálunk előfordul hallatlan hadseregszállítási botrányok a hárompontos testvérek portáján fordultak elő, s ezeknek felháborító gazdaságait egyedül a szabadkőműves tagok próbálták lehetőleg fehérre mosogatni.

Az olasaországi aknamunkájukkal pedig teljesen leleplezték magukat. Egyedül nekik lesz köszönhető, ha még több

vér omlik bele a világháború ijesztős vörös tengerébe.

Eljön ugyan az idő, hogy ezek a háború után kiabáló farkasok megint szelid báránykakként jelennek meg ismét minden nemzet társadalmának köröndjén, de majd lesz rá gondunk, hogy a mostani fényképeket akkor is felmutathassuk.

Háború.

A galíciai győzelem.

Az oroszok egy ideig elhallgatták a csufos galíciai vereségüket, majd részletekben kezdték beismerni a visszavonulást, így magyarázzák ugyanis a vereséget, amelynek a hivatalos jelentéseik szerint semmi stratégiai fontosságot nem tulajdonítanak. Hogy mennyire nincsen jelentősége, a szövetségesek jól tudják. Jó lehet Oroszország a közmondás szerinti kimeríthetetlen bányája az emberanyagnak, ezt a vereséget még sem tudja egyhámar pótolni.

A szövetséges csapatok elkeresedett harcok után, amint már tegnap jeleztük, több helyen kieroszakolták a Szanon való átkelést és a folyó keleti partján megvették lábukat. Az oroszok mindent megpróbáltak a terv meghiusítására, támadásaik azonban véresen összeomlottak. A foglyok száma a legrövidebb idő alatt a 180 000 re emelkedik, az ágyuk száma csaknem harmindeházfél-száz, a szákmányólt gépfegyverek száma pedig innen-onnan a 400-ra emelkedik.

A németek jelentése.

Przemysltől északra a Jaroslautól délre kezdődő és egészen a Wyslokknak a Szanba torkoltságig terjedő területen a német és az osztrák magyar csapatok kieroszakolták az átkelést a Szanon. Az ellenség itt tovább keletre és északkeletre húzódik vissza. A Pilica és a Felső-Visztula között (Ila és Lagownál), továbbá Przemysltől délkeletre, valamint Sztryj vidékén tegnap óta nagyobb harc folyik.

A nyugati harctér.

Yperu vidéken némi nyugalom áraikodott, a németek az angol támadásokat sikeresen visszaverték; hasonlóképpen a franciákét is.

Londonban még mindig tart a zavargás, a hatóságok nem hogy elfojtani igyekeznek, hanem még segédkezet is nyújtanak a csöselének.

Az olasz válság.

Az olasz nép teljesen megkötyagosodott az antant ígérétektől. A szabadkőművesek a legféltékennebb módon lázítják a népet a monarchia ellen. A sajtó megfizetett része szintén együtt üvölt az utca népével. A dip lomácia tovább folytatja a tárgyalásokat s mindeközben végleges döntés nem történt. Rómában a tüntetések tovább folynak.

A portugál forradalom.

A szerencsétlen Portugália is lángbaborult. A föllázadt matrózok ultimátumban a kormány lemondását követelik. A lisszaboni lázadásban nagyon sok meghalt és megsebesült. A lázadó flotta az épületekben jelentékeny kárt tett.

Rádólt a csatornapart.

Székesfehérvár laza talaja sok szerencsétlenségnek volt már okozója a vízvezeték építésénél. Nott Lőrinc 52 éves városi napszámos is ennek lett az áldozata. A javánykórház szennyvízcsatornáját tisztították tegnap, s a tisztításhoz egy ideiglenes mellékcsatornát kellett ásni. A latalaju part leszakadt s maga alá temette Nott Lőrincet, aki ballábszárán súlyosabb természetű csontrepedést szenvedett. Sérülésével a Szent György kórházba szállították.

BUCSUZNAK a Hindenburg-bakák.

Elmennek a Hindenburg-bakák, itt hagyják székesfehérvári tanyájukat, nem gyönyörködnek ezután a jókedvűben, nem látjuk ezután azokat a jóképd fiukat, akik talán leginkább hozzájárultak ahhoz, hogy a magyar vitézség, a magyar katona neve ismét fényessé, híressé lett a világ előtt a nagy háború alatt. Elmennek messze tőlünk, de magukkal viszik ami szeretnünk; nehéz szívvel bocsátjuk őket utjukra, de megnyugvással, mert tudjuk, hogy ahova mennek, ott is csak becsületet szernek majd a magyar névnek. Hogy a távozó vitézeknek is milyen nehezükre esik az elválás, ezt eléggé mutatja az egyszerű, kedves hangu bucuszó levél, melyet a Hindenburg-bakák intéztek a Fejérmegyei Napló útján Székesfehérvár közönségéhez:

Székesfehérvár kedves közönségétől legnagyobb sajnálatunkra el kell válnunk. Természetesen mi sajnáljuk ezt legjobban, de megtestszük, mert katonák vagyunk, kik a felsőbb parancsnak mindenkor készséggel engedelmességek. Most, miköz bucuszt mondunk Székesfehérvár kedves közönségének, megköszönjük azt a nagy jóindulatot, melyet irántunk tanusítottak, de egyben bocsánatot is kérünk azokért a kellemetlenségektől, melyeket talán okoztunk; mi bánjuk azokat legjobban, mert a válás percében tudtuk meg igazán, hogy a kedves székesfehérvári közönség szívéhez mennyire közel állt a Hindenburgi ezred.

Az elválás, megvalljuk, nehéz zünkre esik, nem is tudjuk az szóval kifejezni, de érezzük szíveünk mélyéből. Mi nem felejtjük el a székesfehérvári közönségét és csak azt kérjük, hogy hagyjon számunkra szívében egy kis helyet tovább is.

Ezredünk vitézségével megemelte a dicső Hindenburg zászlót ehhez a nagy névhez. A háború kor méltók is akarunk hozzájárulni Hazánkért, a magyar nép közönségéért küzdöttünk, és

SÖVEGJARTÓ vaszonáruháza, Barátok épülete

Nagy választék

színes zephijrek, karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

szük ezán is, s hisszük, hogy ebben mindenkor elkísér bennünket Székeshérvár közönségének érdeklődése és szeretete!

Most pedig, midőn utolsó Istenhözadót kiáltunk a kedves fehérvári közönséghez, a drága jó anyánkhoz, elválsunkat azzal a zászlónkra írt, szívünkbe vésett jelszavó végezzük: Királyért és a Hazáért!

A harmadik üdülő barakk katonái nevében:

Turják Sándor és
Bíró István.

A mezőgazdasági cselédék és a rendkívüli gazdasági munkák.

A mezőgazdaságra nézve fellejt fontos és üdvös rendeletet adott ki Szűcs Jenő, a vármegye alispánja a rendkívüli gazdasági munkák elvégzésére. A rendelet értelmében köteles minden cseléd egyenként, vagy összesen, amidőn a birtokos kívánja, az aratási és csepelési munkákat csak úgy teljesíteni, amint azt az aratók és cseplők szokták. A rendelet hivatalos szövege a következő:

Köteles a cselédnek minden családtagja és mindenki, aki náluk tartózkodik, egyenként vagy összesen, az egész aratási időszak alatt, amikor a birtokos által kívánatik, mindennemű munkát végezni, mely erejüket meg nem haladja és hacsak munkára nem alkalmatlanok. A cselédék családtagjai és hozzátartozói ezen munkájukért rendszer szokásos napszámért kapnak. Az ellenszegülők hatóságilag kényszerítettnek és kártérítéssel tartoznak.

TÁRCA.

Mikor a rabszolgák fellázadnak.

Ista Agoston Mihály.

— Mi sem természetesebb, mint az, hogy a patkányok által megfertőzött macskákat még jobban terjesztették a szörnyű ragályt s e rettenetes epidémiában csak a szegény ragat pusztult el százezreivel. Ez és ehhez hasonló az az emberbaráti intézmények és törekvések, melyre az angolok hivatkoznak.

Az angolok által diktált munkabérvizonyok is tarthatatlanok Indiában. Az angol telepesek, gyárosok és egyéb nyerstermény feldolgozók a vérig kiuzsorazzák a lakosságát. Itt is a benschőlőt a passzív fél s úgy aránylik a dolgozni akaró népesség száma a kereseti forrásokhoz, mint a hatalmas szellemi túltermelés a betöltendő hivatalokhoz.

A haladók már hallani sem akarnak az angol uralomról. Jelszavuk: véget vetni Indiának, mindennek, ami angol. Ezek egy nagy rázkódattatásra vártak (ilyenne, mint pl. a jelenlegi nagy háború, amikor az angol, haderő le van kötve) s köz-

ÉRTEZLETEK a hadikölcsön ügyében.

Kedden este jól sikerült értekezlet volt a Fetti-féle vendéglőben a hadikölcsönügyek érdekében. Az értekezlet szónokai gróf Széchenyi Viktor főispán és dr. Saára Gyula polgármester voltak. Az értekezleten nagyszámú közönség volt jelen s 101500 koronát jegyeztek a második hadikölcsönre.

Szerdán délelőtti Nádasdladányban volt a főispán, szintén hadikölcsön ügyében. Az értekezleten az egész polgárság és az intelligencia is megjelent, nemkülönben Sárkeszi és Jenő községek képviselői testülete is. Az értekezlet sikerültége után írtve Nádasdladány nagyobb özszegegel járul a hadi ölcshöz.

A ciszterciák rendje 1.000.000 koronát, Székeshérvár város 200000 kor. Grünfeld Pál 300000 kor. Dr. Szabadi József 20000 kor. Sebestyán József 20000 kor. jegyezték a második hadikölcsönből.

A dunapentei polgárság eddig 101500 koronát jegyezték a második hadikölcsönből.

Halálra sebezte a megvadult bika

Végzetés szerencsétlenség történt kedden Nádasdladány községben. Tolner Ferenc tehenest a község megvadult bikája megtámadta s a földre terpette. Majd a szerencsétlen embert a levegőbe dobta, úgy, hogy már az esés folytán is súlyos zúzódásokat okozott. Ekkor a bika újból megtámadta s megtiporta. Végre észrevette a fia s az sietett apja segítségére, akinek sikerült is atyját a biztos haláltól megmenteni. A szerencsétlen tehenes állapota nagyon súlyos, de nem halálos.

ben fokozatosan előkészítik a népet a nagy forradalomra. Ez Indiának ma a leghatalmasabb politikai pártja. Titokban sok hindu előkelőség vallja ezeket a pártelveket, de az angoltól való félelem s a tölték élvezett sok privilégium halgtatása készítik őket. Határozottan nyíltan eddigélek csak egy hindu előkelőség bontott ezek mellett az elvek mellett zászlót. Ez a baradai gajkvár Indiának egyik legradagabb és leghatalmasabb, vallási tekintetben pedig első fejedelme. A hindu középosztály — előkelő iparosok és kereskedők — a haladók elvét vallja.

A tulzók pártja már forradalmárokból és anarkistákból áll; diákok, diplomás proletárok és rayat-ok (felvilágosított parasztok) a tagjai. Ezek azonnali, nyílt lázadásra ingerlik a népet. Bomba, pisztoly és tör az ő elemük. Az utóbbi években előfordult nagy merényleteknek és apróbb forradalmaknak mind ok az értelmi szervezői. Dühük nemcsak az angolok ellen irányul, hanem az angolok kegyét hajhászó és a nép ügyét eláruló hindu előkelőségek ellen is.

Az első két párt minden téren feltétlenül önkormányzatot követel Indiá számára, csak abban különböznek egymástól, hogy míg az egyik elismeri az angol szuveréni-

A romlott tengeri felhasználása.

Napról-napra tömegesebben érkeznek a földmivélsügyi miniszterhez olyan kérelmek, melyekben a tengeri készletlajdonosok az önként bejelentelt, vagy rekvirált készletnek feloldását és az állati takarmányozás, illetve szeszgyártás céljaira leendő felhasználását azzal a megokolással kérelmezik, hogy a készlet emberi táplálkozássra nem alkalmas. Az ily kérelmek teljesítése könnyen arra vezetethetne, hogy egyes készletlajdonosok a zár alá helyezett készlet gondozását szándékosan elhanyagolják, sőt annak megromlását vétkesen elő is segítik, ami az ország közérdelemzésére kiszámíthatatlan következményekkel járhatna. A földmivélsügyi miniszter felhívja az alispánt, hogy tegye közzé rendelkezését, mely szerint a zár alá helyezett tengerinek időközben történt megromlása a készletlajdonost az átadás kötelezettsége alól nem mentesíti és az ily romlott tengeri legfeljebb 26 K maximális áron vétetik át a készletlajdonosoktól. A megromlott készletet a jelzett áron azonnal átveszi az alispán s azzal a közérdek szem előtt tartásával szabadon rendelkezhetik. Amennyiben az átvett készlet már állati takarmányozás céljaira sem volna alkalmas, első sorban mezőgazdasági szeszyárraknak adandó át. Az átadási ár mindenkor a tényleges rekvirálási ár és a szükségkép felmerülő költségek.

tást, addig a másik az angol felsőbbosztól való teljes elszakadást követeli. A haladók vezére a híres Bepin Chandra Pál, egy előkelő, nagy tudású, európai műveltségű hindu férfi, aki éppen olyan jól ismeri a nyugatot, annak társadalmi, társadalmi intézményeit, szociális vívmányait, mint a saját, elnyomott hazáját. Chandra Pál jelszava: „Angliától való teljes elszakadás és önnálló berendezkedés minden téren.”

E politikai pártok mellett, melyekben az angol uralom ellen való gyűlölet egy táborba hozza India népre vallás és politikai meggyőződésre való tekintet nélkül, még az u. n. Secret Society-k (titkos társaságok) működése is egyre mélyebb gyökereket ver India földjén. Megakadályozni ezeket az angol hatóságoknak lehetetlenség, mert hisz maguk a benschőlőt hivatalnokok a legtekesebb tagjai ezeknek. Akik még tegnap ellenségei volt egymásnak, itt a közös ideálok és célok templomában barátságot esküsznek egymásnak. A ksztr-rendszer meglazulása is nagyban elősegíti ezeknek a titkos politikai szektáknak a működését. Már maga az a körülmény, hogy az indiai rendőrség egyetlen merényletet sem tud — vagy szándékosan nem akar — megakadályozni, bi-

A TALIÁNOK

Most, hogy a makaróni annyira felforralt a német olaszoknak virét, a macskán bizott taliánárdá úgy képzeli, hogy a magyar és német seregek valamiféle egélyukból kergetik a pokolba a muszákat vert sereget. Úgy képzeli, hogy nekik csak egy nagyot kell lépni s a csukaszürke kis magyar-osztrák armádia egész családja egyszerre a talpuk alá kerül és ok élvezettel fogják őket kegyelmes bocskorokkal szétmorzsolni. S mindezeket azok a lazaronok képzelik így, akiknek a jó lsten kéé szabad ege a tanyájuk födéle, akiknek minden ingó és ingatlan vagyonuk a tégdíg mezítáb s azonfölül valamivel felöltözötett porhüvelyből kerül ki, akik vitézek mindaddig, míg hanggal, jóval, mióval győzni lehet, ha azonban szűkült a nadrág, hönök alá kapják a lábukat és úgy elkarikáznak, hogy csak egy porzik bele.

Ezek a vitéz taliánok ordítják most D' Annunzioval, hogy Bécsig mege se állnak és föltétlen bizonyossággal fölfüstölkölnek bennünket egy reggelire.

— Vederemó!

Azomban nem árt, ha mindezek mellett arra is gondolunk, hogy mekkorra is lehet az a bős olasz gárda, amely ily kegyetlen szavvel fenekedik ellenünk.

Az olaszok többé-kevésbé antimilitaristák voltak, mint a szegény nemzetek általában. Nincs pénz, tehát nincs ágyu, puska, és egyéb munició, mert a katonaság drága mulatság. A mi katonájuk volt, az tessék-lássék módjára volt.

Megis verték őket tisztességesen előbb az abszinniaiak, a honnan dolgok végeztilen, Európa kagacása közt kellett visszavonulniuk. A másik afrikai kaland Tripolisban vált szegényükre, ahol egy-két puska lövésre el mernek távozni a partól, azonban ott, ahol a kemény szenusszi arabok feketé szemé-

zonság rá, hogy ezeknek a titkos társaságoknak a vezetése biztos kezekben van, s hogy nem szerveztilen, szethúzó bandák ezek, hanem egy hatalmas organizmus, melynek szálai még India határain túl is, sőt a világ minden részébe elnyulnak. Bizalmi emberek és lapjai vannak ezeknek a társaságoknak egy Európában, mint a szabad Amerikában, s ezek egyre toborozzák a hindu szabadság eszméjének azokat a hivatéit is, akik nem hindu nemzetiségűek.

Ez a fojtó csend, ez az áthatolhatatlan homály, mely Indiát ebben a nagy világháború izgalmaiban elzárja tőlünk, nekünk nagy jelentőségű. Hiába cenzurazza meg az Indiából jövő híreket az angol. E nagy csönd mögött háromszáz millió indiai benschőlött lelke ég, háromszázmillió fekete ököl meredez Anglia felé! . . .

Mig itt a gurkák és a szikhék felhótra nyúznak és meghalnak a zsarokok érdekeiért, addig ott messze valahol a Ayangesz partján, Rabindranath Tagore hazájában az elnyomott népindulat öszzetörzi a százados rabság bilincseit . . . Egy hatalmas energia szabadul elő fel, mely nemcsak Angliát sújtja a porba, hanem meg rázkódattja az egész világot.

(Vége.)

villag feléjük, nem nekik terem a datolya, ott ók csak fűgét kapnak.

Mikor azonban a mi nagy háborunk kitört, megkeményítették magukat és rendes hadseregére egészítették ki magukat. Így lett a rendes létszám 650 ezer katona, akikhez körülbelül 3—400 ezer rendkívüli és 200 ezer népfelkelő járul. Tehát a tállanok mindössze 1 millió 200 ezer katonával rendelkeztek az ősszel — papíron. Ezeket azonban fel kellett volna állítani. Azonban bugyogó nem volt a raktárakban. Csináltattak tehát s az apácázárdák szegény nővéreit készítették el az armádia ruházatát, hogy először olcsón, másodsor becstelésen meg legyen várva s cérna helyett ne félcel akasszak össze a bátor legények helyülét. De meg, hogy jó bő is legyen, vagyis ne spóroljanak a materiával, mert a bugyogóban a bátorságnak is sok hely kell.

Azonban pénz is kellett a háborúhoz, tehát megerőltették magukat és összegyűjtöttek kerek 600 millió lírat. Ez lett volna az alap minden eshetőségre. Azonban a jó lsten másképp gondoskodott róluk. A télen Avezzano környéken egy kis földrendés féle akadt, a mely — hitelen tanuk szerint — nagyobb volt minden eddigi olasz földrendésnél, nagyobb a messinaínál, nagyobb a pompejainál, úgy hogy kerek 80 ezer ember pusztult el és töménitlen megsebesülés történt. Ő felsége a király meg is indult diszkisérével a földrendés verte vidékre s kiadta a miniszteriumnak, hogy néhány vonatra való élelmet stb. is küldjenek vele, hogy a sorsgyújtotta népet királyi kegyeinek sugarával megvigasztalja, ami meg is történt. Azonban közben egy kis baj történt, a mire a vonatok kirakodhattak volna, a vitez tállanok mindent ellopott, ami mozdítható volt. Ő felsége szörnyen megharagudott és táviratozott, hogy a rend fenntartására küldjenek néhány század katonát. Küldtek is — kerek számban kettőszázát. Ő felsége még jobban haragudott; ennyi a nagy feladathoz nem levén elég, azonban hiába sürgönyözött, hiába telefonált, többet nem kapott.

A sok sebestült és hajléktalan kárvalott támogatására szükség lett volna ételelmre és kötszerekre. Honnan vegyünk? Hozzá hiszen háborúba készülünk s aki háborút akar indítani, annak kell kötszerének is, élelmenek is lenni. Sürgönyöztek ide, sürgönyöztek oda — se kötszer, se gabona nem volt se egen, se padláson. Pénzt valahogyan mégis kerítették s mivel a szükség a féli hidegben kiabált szörnyen, onnan kellett venni, a hol volt, elköltötték a háborús költségeket, a 600 milliót.

Így áll a nagy Italia a háború előtt s azt hiszi, hogy a mi 4—500 ezer jó, edzett katonánkkal, akik hónapok óta várják már, hogy mikor fordíthatják meg a puskát a boldogabb vége felé, azt hiszi, hogy elbánni, mint Hanzi a mögygyel. Hátrább atyafiak azokkal a macskákkal! Előbb végezték a dolgokat az afrikaiakkal s ha aztán még mindig nagyon bő az a bugyogótok, akád még aki kiugrasz benneteket belőle! Ennyit egyelőre!

Esküdtszéki főtárgyalás.

Revolveres Ijesztés a mozi miatt.

A májusi esküdtszék harmadik napján Steger Katalin büntügyet tárgyalta, aki revolverrel rálót az ideáljár. Az eset története a következő: Steger Katalin 19 éves helybéli leány több évi ismeretségben volt Kis Józseffel, aki jelenleg mint katonaszolgálja a hazáját. Február 4-én a leány moziába akart menni, a legény azonban ellentmondott. Emiatt összeházaszkodtak. Aznap este az iskola-utca és Nagy Sándor-utca sarkán ismét találkoztak, s a leány szemrehányást tett a legénynek, majd egy 6 lövetű revolverrel rálót, de nem talált.

Steger Katalin szándékos emberölés kísérlete miatt került az esküdtszék elé. A tárgyalás elnöke Bodányi táblabíró volt, szavazóbírák: Sipos és dr. Balog törvényszéki bírák. A vádat dr. Hajjcsék Gyula ügyész képviselte, a védelmet pedig dr. Steiner Jákó ügyvéd látta el. Az esküdtszék névsora a következők:

Rendes esküdtke: Erhárt István, Gáncs István, Zsigrai Sándor, Bucsi Imre, Hammer József, Grósz Bernát, Mészáros Imre, Pénzes Imre, Koronafi Károly, Gutman Pál, Badaics János, Somogyi János, pótesküdtke: Hári Lajos, Erdős József. Az ügyész szándékos emberölés kísérlete miatt kérte a vádlott megbüntetését, a leány azonban azzal védekezett, hogy csak jiszteni akart és nem is célozott a legényre. Cserni József tanu azonban ellene vallott a leány állításának. Az ítélet meghoztala csak a késő esti órákban várható.

Háborus apróságok.

Hősök tölgyfaerdeje. Lange Vilmos, a világhírű német kertépítő művésze azzal az indívánnyal fordult az összes német városok vezetőseig, hogy a háborúban elesett hősök mindegyikének emlékeztetére egy tölgyfát ültessenek. A felhívás az mondja: "Mindenké, aki a hazáért meghalt — faji és vallási különbség nélkül — a németiség hősevét és méltó arra, hogy egy tölgyfát ültessen a kegyelet az emlékére." Így létesüljön minden városban és minden községben egy tölgyfaliget, év-századokra hirdetője, tanúságtéveje a hősök emlékének, nagy időknek. Addig is, míg a negyvenházas emlékművek elkészülnek, nagyon alkalmasak ezek a tölgyfaligetek, amelyekből az esleettek nagy száma folytán sok helyütt — sajnos — erdők is lesznek, a hősök emlékének megörökítésére. Előreláthatólag ez az eszme nálunk is megvalósításra kerül.

Kedélyes jelenetek a magyar és orosz katonák között. Nagyon szép tapasztalás idő van erefelé. Itt is vannak pacsírák és oly szépen, élrágadón énekelnek, hogy az ember teljesen elbűvölve áll meg a drága hangok hallatára a harci tettek mezéjén. Ezen a vidéken legnagyobb részt magyar népfelkelők vannak, akikkel szemközti a folyó másik partján, amint kivittük, fiatal orosz katonák állanak. Igen bátrak és tréfás fiúk. A hát elején, szerdán hideg idő volt. Mi kint dolgoztunk. Egyszer csak lengyel nyelven a tulso oldalról ezeket kiáltották felénk:

— Pany zima. Nyimá bermata. (Bácsi hideg van. Nincs tea.)

Azután megint pár perc múlva hangos kiáltások szörlottak felénk. — Przemysl Moszkvái zablrali. (Przemysl az oroszok elvették.)

Kedden délelőt pedig egy nagy fehér zászlót lengették az oroszok az árok felett és kiabáltak oroszul: — Mi nem lövünk, ti se löjtek!

Mi sákalengyessel adata tudtukra a beleegyezésünket. S tényleg tegnap déltől mindeztideig egy lövés sem volt. Az oroszok is, mi is Unnepeltünk. Tegnap délután sötöttek főtke odaát. Éjjel pedig zene mellett mulattak késő reggelig. Ma délelőt azután kidugta s fejt, majd mikor látta, hogy nem lövünk, bátrabb lett és kijött egész a fedezőketéjére, ahol elkezdett nyugodtan és látható élvezettel sétálni. Sőt még nagyokat is nyujtozkodott. Később már egész csomó orosz jött ki a fedezőketéjére. Ott fuikostak jobbra-balra. Cigánykereketek hánytak, majd lementek a Dunajec partjára és a folyó vízében megmosakodtak. De hirtelen ágyugolyó fityől és az egész rajr eltűnik a lövésárkban. A tüzéség az it soham pihen, állandóan munkában van.

Éjjel a Kárpátokban. Egy sebestült harcos beszélte el ezt a históriát: Három hete már, hogy feleselgett a puszka a Kárpátok alatt. Nagy fehér takaró borult a hegyekre s a mikor tévedésből kistűtől a nap, úgy csillogott minden mintha gyémántból lett volna. Sötét foltok, barázdák szakították meg a nagy fehérséget: a lövőárkok meg a járt utak. A nagy fehérség olyan volt, hogy egyik másik katonánk elvesztette néhány napra a látását. Még az éjszakák is fehérek voltak, a hó-világított, mint valami titokzatos lámpa, aminek csak sugara van, de lángja nincs. Mi főnn húztuk meg magunkat egy hegyoldalon, az oroszok meg a hegy lábánál vettek állást. Nappal, ha a kő nem volt nagy, idálszótt. S falu összelőtt toronya. Ez a torony volt minden szorakozásunk. Néztük csonka karját, megszagastest, mint prémbundába takarított a hó. Az oroszok rohamot roham után intétek állásunk ellen s a friss hótég alatt alig kihűlt orosz holtestek álmotdák a békéről. A nappalok még valahogy istenek voltak. Hanem az éjszakák: Teli veszedelemmel, félelemmel. Meg a leszálló hópekék csapkodására is fegyverhez kapott a katona. A nagy fehér csend mintha veszedelemről beszélt volna, csuszó-mászó oroszokról, a kiknek a természet inkább az ilyen félig ortvámásra rendeződött. Ha megzötkött egy fagyott faág, ha valami állmvert madár rebent föl, mi megharst a kiáltás. Áll, ki vagy? Az előőrök óvatossá rajtoztak ide-oda, szemük birközött a zölde éjszakával, testük a tizenötökös retentő hidegell. Mi meg aludtuk a harcban kimerült emberek nehéz álmát. Egyszerre jóval éjfel után megérzza a vállam egy katona:

— Mi baj, fiam?

— Világos az s...i torony...

— Menj a pokolba... Ki az ördög világítana.

De nem hagyott nyugtot a jelenés. Főlkeltem. A messzelátómat nekiszegtetem a sőtétnek. Es egyszerre a nagy szürkéségben megvilan valami. Az s...i torony irányában. Mintha szentjánosbogár lett volna. Hol kialudt, hol fölvilan. Nem lehetett csalódás. A telefonhoz rohantam. A drótokon végigfutott a jelentés izgalma. A tiszték a legénységet ébresztették

s a sorok, a vonalak rendezkedtek. Csőnd volt. Minden idegünk megfeszült. Egyszerre mögötünk megdörren két ágyú s világotöglők szállanak bele az éjszakába. A fehér hó gyémántvilágással veri vissza a fényt s a hóban közeledő kumpó orosz tömegek mozognak, hőmpölyögnek állásaink felé. A kápvetköz pillanában már megszólal a puskák vége, az ágyúk bele-bele zúgnak a sőtétbe. Orosz támadás jött... Másnap ezer meg ezer oroszral kevesebb volt. A katonák között még mai napig is járja a hír, hogy az s...i csonka toronyról a boldogságos Szúz adott fénylét. Magam sem tudom, mi volt. Az oroszok sokkal vigyázóbbak, semminthogy támadás előtt világot gyujtsanak. És mégis ott bogarzott a feketeségben a lámpafény...

HIREK.

Napló.

Kedves Masa!

Adjak tanácsot magának, vajjon illik-e az idén nyaralásra menni? — írja levelében. Ismerve a magácska kissé ideges természetét, azt szeretném, ha azonnal felelnek az igennel, vagy a nemmel, pedig hát ez nem megy olyan könnyen, mert sokféle nyaralás van a világon. Ha a falusi nagy-néjéhez megy, akkor a "nem illik" vádjá nélkül mehet, vagy ha valamire nyári lakásuk, villájuk van, szintén átteheti oda főhadiszállást. Ha orvosa parancsolja, akkor meg kétszeresen az "igen"-nel felelek. Ha azonban kedves Masa, maga úgy szeretne nyaralni, mint tavaly, akkor már a nem illik-et veszem elő. Költséges fűrdőhelyre menni csak azért, hogy ott egy szárazkasszék, mint a béke boldog nyarán, hogy a utedingokból egy rajongó gárdát toborozzon magának, hogy azokat a kedves múltévbeli ártatlan "eseteket", sikerült "hecceteket" s megymást újból végigélvezhesse, az ilyesmi már nemcsak, hogy nem illik, sőt megrovandó. Nem bánthat magát a lelkiismerete, ha nyaralása közben eszebejuttatnak a harctéren küzdő ismerőseket? Azok, akik a hadikórházakban szenvednek? Azok, akik valahol messze idegenben mint hősök a föld alatt pihennek? Az igazi honleányunk ilyen nyaralás most'eszébe sem juthat. Annak most egy gondja van: a

Ma, csütörtökön utoljára:

A fekete dominó bosszúja.

Szenzációs detektívdráma
4 felvonásban.

Wittmann Viktor utolsó légi
útja, eredeti helyszíni felvétel.

Remek kiegészítő műsor.

Előadások fél 7 és 9 órakor.

harcoló, szenvedő katona, aki már tizedik hónapja hazájáért küzd. A boldog világ nyaralását csak tegyük el a boldog időkre. Most dolgaink kell és komolyan kell lenni!

— Aranymennyegző — elzst-mennyegző. *Heigert* Jakab bognármester Reseta-u. lakos kedden ünnepelte a felsővárosi templomban házasságának ötvenedik évfordulóját.

Fekete József v. biz. tag Vásártéri vendéglő, szerdán reggel áldatta meg nejevel *Cser Palkovics Annával* 25 évvel ezelőtt kötött házasságát. A kedves ünnepély a Jézus Szíve templomban történt.

A jubileumok mindkét alkalommal előbb szent gyónáshoz és áldozáshoz járultak, az éretülk bemutatott szentmise után Bilkei Ferenc plebános megható beszéd kíséretében áldást kért az ünnepelők életére és családjaink.

— Könyörgő körmenet. A főváros május 30-án könyörgő körmenet tart fegyvereink győzelméért. A menetet *Csernoch* János dr. bírónok-hercegprímás vezeti a Bazilikához, ahol a szentbeszédet *Prohászka* Ottokár dr. székesehárvári megyéspüspök tartja.

— Kinevezés. *Bokor* Atilla városi aljegyző, aki mint tart. hadnagy küzdött a déli harcúterén, főhadnaggyá léptették elő. *Bokor* még az őtzel sulyosan megsebesült a harcúteren, s azóta Budapestban fekszik a hsdikórházban. Örmémm jelentjük azonban, hogy már jobban van, s egészen meg fog gyógyulni.

— 69-es tisztek kúntüntetése. A király az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismeréséül Várady Géza honvéd-eredesnek, Missuray Bódog és Falusi Jenő 69. gyalogezredbeli századosoknak, Markóczy János 69. gyalogezredbeli főhadnagynak a katonai érdemkereszt 3. osztályát a hadiékítménnyel adományozta.

— A város ltszje. Ma ismét nagyobb mennyiségű liszt érkezett a városnak. A város felírta a földmivléslgyi miniszternek, hogy ne 70 százalékból keverjék a tengerilisztet, mert így teljesen élvezhetetlen. A közönség mindenesetre kíváncsian várja a feleletet.

— Közgyűlés. A város főispánjának megbízásából május hó 21-én délután 3 órakor a városház nagytérben rendkívüli közgyűlés lesz a hadikölcsön ügyében.

— Közönet. A 69. gyalog ezredméltóságos parancsnokának Watz Károly ezredes urnak hálás közönetünket telmácsoljuk a katonazenekar átengedéseért, valamint a zenekar karmesterének és összes tagjainak, hogy f. hó 16-án díjtalanul szivek voltak játszani. A sészhangverseny jövedelme 306 kor 77 fill. volt. A Székesehárvári Hadsegélyző Bizottság.

— Gyakorlat ölestöltőnyel. Május hó 21-én a 17. honvédegalozezred Iszkaszentgyörgyön ölestöltéssel harcászati gyakorlatot tart. A katonai hatóság a Fejérmegyei Napló útján hívja fel erre a közönség figyelmét, hogy a jelzett napon arra ne menjen.

— Nem lesz cirkusz-előadás. A Schmied fás cirkusz, amely most tartja Győrön előadásait, Székesehárvárról is engedélyt kért a rendőrségtől előadások tartására. A rendőrség az engedélyt megtagadta.

— Öntözzék a járdákat. A város felkéri a háztulajdonosokat, hogy házaik előtt a yagyalóról állandóan öntözzék. Hát a kocsiutakat ki öntözi?

— Közönetnyilvánítás. Fogadjuk mindazok szívből jövő hálás közöneteket, akik felejthetetlen hű séges hitvesem, a legjobb anyának elhunya alkalmával a temetésen való részvétel kuszorú küldése vagy öszinte részvételnékn bármí módon való nyilvánításával mélységnés bá natunkat enyhíteni szivek voltak. Székesehárvár, 1915. május 18. Ribánszky Elemér és gyermekei.

— Borjónai hajszesz korpásodás, hajhullás ellen kiütően bevált szerűveje 1 kor. 20 fillér. Kapható Szilcs Róbert Magyar Korona gyógyszerárba Kossuth-u. sarkán.

Asztali vörös- és aszúborok, valamint cognac- és likör-félék. Kugler-sütemény és cukorka nagy választékban Gebauer Testvéreknél. Kossuth-u. 9. Telefon 340.

PIUMEI kávébehozatal!
SZÉKESFEHÉRVÁR
:: (BÁRATOK ÉPÜLETE) ::
Pörkölt kávékeverékei utolérhetetlenek! Saját villamos kávéanyagpörkölte! Telefon 250.

IRODALOM.

Lengyel mazókán, tábortűz mellett. A hábr u alatt egyetlenegy köllő sem ért el akkora sikert, mint *Gyóni Géza* przemysli verseivel. A nevelen bácsikai újságíró nevet egyszerre szárnnyára vette a hir. Przemyslnben tizezer példányban fogyott el Gyóni verskötetje, melyből egy példányt reptűl postváll elküldött Rákosi Jenőnek is és a következő szép sorokat írta könyve elejére: *Reménykedő magyaroknak küldöm át a légen, reménykedő magyarokkal a jó Isten légyen.* A versek megható hangulata és művészi formája meghódították nemcsak a bekerített vár hős magyar védőit, hanem az ország olvasó közönségét is. Egy pár szép hangulatos ver-e bejárta már az egész sajtót és most a Przemysliből kapott példányt néhány más verral kibővíve kiadta az Országos Hadsegélyző Bizottság. A kötetből már sok ezer példány forog közlézén. A Przemyslnben eladott példányok árából a szerző már ötezer koronát adott jótékony célra, a kibővíttet kiadás pedig teljesen humánus célt szolgál. Azért aki a verses kötetet megveszi, nemcsak nagy élvezetet szerez magának, hanem fillérel is hozzájárul ahhoz a magasosztó célhoz, mely a háboru özvegyeinek s árvánksorsát akarja elviselhetővé tenni. A kötet ára 1 korona s kapható az Orsz. Hadsegélyző Bizottság jelvényirodájában (Országház I. kapu) és minden könyvkereskedésben.

A Kis Könyvtár legújabb füzetel. Pompás, korszerű vállalatot indított meg a Mária-kongregáció című folyóirat „Kis Könyvtár” címen. Rövid lélekzetű, kiütőnő megírt füzeteket ad ki, melyekben a katolicizmus örökérvényű igazságival ismereti meg az olvasót. Röviden, érdekesen, de emellett alaposan tárgyal olyan dolgokról, melyek kell, hogy minden katolikust érdekeljenek: A modern ember teljes korának gyermeke, amit tud, azt rendszeriit felületesen tudja, a legfontosabb dolgokról is csak halvány ideái vannak; sajnos, így van a vallásával is. Sőt ebbel tudása annyira fogyatékos, hogy még a kis katekizmuson is alul marad. Ezen az égető hiányon akar segíteni a Kis Könyvtár. Az eddigi füzetek, melyek sok-sok ezer példányban terjedtek már el, nagy népszerűséget szereztek a vállalatnak. Úgyanazt a dicséretet teljesen megérdemli a legújabb két füzet is. Mind a ketűt *Müller* Lajos Jézusáraságai atya írta. Az *isteni gondviselés*; vigasztalas a háboruban című különösen aktuális és sokanakk fog világszálalást nyújtani; a másik füzet *Ima* és *Gondviselés* ugyancsak méltó füzetek a vállalatnak. Az előbbinek ára 20 fillér, 100 drb 16 K, az utóbbié 10 fillér, 100 drb 8 K. Kaphatók a Mária-kongregáció kiadóhivatalában Bpest, VIII. Mária-utca 25. sz.

SZINHÁZ.

Wittmann Viktor utolsó légi utjára készült eredeti helyszíni felvétel meg megszerezte az Apollo színház és azt ma csütörtökön és holnap pénteken mutatja be. Be mutatásra kerül A fekete domino boszúja c. 4 felvonásos bünnűgyi történet, mely az idény egyik legpompásabb alkotása. Csupa idegizgató jelenetekkel, melyek mindvégig lekötik a néző figyelmét. Két vígjáték és aktualitások egészítik ki a műsort, mely ma látható utóljára.

APRÓHIRDETÉSEK.

Denaturál spirítusz nagyon és kicsinyben kapható saját denaturáló telepen Berendorfer Ede Nagy Sándor-u. 4.

Puhafadeszka és fadarabok eladók Vanka Ferencnél Palotai-utca 71. szám alait.

Egy 2 hengeres 12—14 lóerős automobil 4 személyes 4500 koronáért sürögösen eladó, Nagydádpusztá, Tolna-Ozora, Bagoly Ferencnél.

8 métermázsza jóménőségű széna eladó. Sütő-utca 14. sz. alait.

Hazmestert keresek. Schnetzer porcellánkereskedő Szőgyény-Marich-utca.

Egy jó házból való fiu pincéretanulónak azonnal felvétetik. Rédei Vilmos vendéglős Székesehárvár.

Temetősor 4. sz. alatti magános ház szabadkézből eladó. Tudakozni lehet Gáztelep-utca 9.

Mindenfajta szőlőkarok jutányos árban kaphatók Széchenyi-utca 8/lb. sz. alait a tűzfakoreskedésben. Telefon-szám 278. Ugyanott puhafonyó gyűjtőfa nagy kötegekben kapható.

Eladó egy jókarban levő legnyomású sörjézekretny, két csap. pal, légtakazán és szivattyúval együtt. Bővebbet Trummer Sándornál, Széchenyi-tér 3.

Telefon 233. — Telefon 233.

Csütörtökön és pénteken:
(május hó 20 és 21-én)

Fővárosi ellie ntözgök aktualitása

REPÜLŐ LOVAS.

Nagy cirkuszdráma 3 felv.

Remek pótműsorral közte legújabb harctéri felvételek.

Rendes helyárák.

Naponta előadás este fel 7 és y órakor.

Jegyek elővételben Ullmann Imre dohányüzésdjében kaphatók.

Telefon: 340. Telefon: 340.

BODEGA.

Tisztelettel hozzuk a nagyérdemű közönség szives tudomására, hogy:

CSEMEGE-ÜZLETÜNKET egy a mai igényeknek megfelelő

FALATOZÓ (BODEGA) helyiséggel nagyobbítottuk, ahol mindennemű

HIDEG FELVÁGOTTAK, SAJTOK ÉS ITALOK a nap bármely szakában szolid árak és előzékeny kiszolgálás mellett kaphatók

Üdítő-italok GERBAUD.

Számos pártfogást kérve vagyunk teljes tisztelettel

GÉBAUER TESTVÉREK bodega és csemegecsarnok KÖSSUTH-UTCA 9.